

PONDELOK: 30.3.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: **Prísudok – opakovanie**

Zopakuj si!!! Napíš si poznámky do zošita.

SYNTAX – HLAVNÉ VETNÉ ČLENY

PRÍSUDOK (1)

- je to základný vetný člen
- na prísudok sa pýtame otázkou **Čo robí podmet? Čo sa s podmetom deje?**
- vyjadruje dej, stav alebo vlastnosť a prisudzuje ich podmetu
: Dievča zhíklo. Starká zostarla. Koláč je výborný. Fialka voní. Hanka má dlhé vlasy.
- prísudok sa najčastejšie vyjadruje slovesom, ktoré vyjadruje osobu, číslo, čas a spôsob (sloveso je v určitom tvare)
- prísudok spolu s vetnými členmi, ktoré ho rozvíjajú tvoria dokopy **prísudkovú časť vety**
: Naša stará babička sedí v hojdacom kresle.
- prísudok môže byť: **a) slovesný prísudok (1s)** –
  - 1) určitý tvar plnovýznamového slovesa: návšteva odišla, žiaci sa budú fotografovať, ...
  - 2) určitý tvar neplnovýznamového slovesa + neurčitok plnovýznamového slovesa:
strýko musí cestovať, turista sa chce ubytovať

b) slovesno-menný (1sm) - určitý tvar pomocného slovesa + podstatné meno, prídavné menom, zámeno, číslovka, príslovka: Mama je zverolekárka. Brat bol chorý. Zošit je môj. Rast'o bol prvý. Vajíčka sú natvrdo.
- prísudok môže byť: a) **jednoduchý** (holý) : Mama čaká.
  - b) **rozvitý**: Mama čaká na syna. Mama dlho čaká.
  - c) **viacnásobný**:
Dieťa rozpráva a rozpráva. (= to isté sloveso alebo synonymné sloveso)
Dieťa je veselé a šťastné. (= pri viacnásobnej mennej časti prísudku)

Úloha č. 1: Podčiarkni vo vetách slovesný prísudok:

- a/ Kedy prídeš k nám na návštevu?
- b/ Pred vstupom do ordinácie si musíte obuť návleky na topánky.
- c/ Chceli by sme vám darovať oblečenie po našom synovi.
- d/ Budete nám držať palce na maturitných skúškach?
- e/ Čo sa ti snívало včera v noci?
- f/ Čo by si rád jedol na obed?

Úloha č.2: Podčiarkni vo vetách slovesno – menný prísudok a za vetou napíš, akým slovným druhom je vyjadrená jeho 2. časť:

- a/ Mäta pieporná je liečivá rastlina. ....
- b/ Orol skalný je naším najväčším dravým vtákom. ....
- c/ Boli by ste spokojní i s menším darčekom? .....
- d/ Bol štvrtým zo šiestich detí. ....
- e/ Posledný dom v tejto ulici je náš. ....
- f/ Kedy ste sa stali poradcom prezidenta? .....
- g/ Včelí med je zdravý a výživný. ....

UTOROK: 31.3.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: **Podmet - opakovanie**

Poznámky do zošita:

PODMET (2)

- je základný (hlavný) vetný člen
- na podmet sa pýtame pádovou otázkou **kto? čo? spolu s prísudkom**
- vyjadruje činiteľa deja alebo nositeľa stavu a vlastnosti vo vete: Otec volá. Teta bude čakať.
- podmet spolu s vetnými členmi, ktoré ho rozvíjajú tvoria dokopy **podmetovú časť vety**:
- Naša stará babička sedí v hojdacom kresle.
- podmet môže byť: a) **vyjadrený (2v)**: Dieťa vyzdravelo.
b) **nevyjadrený (2n)**: ak je známy z predchádzajúcej vety alebo situácie
(ono) V nemocnici ležalo asi týždeň.
- podmet môže byť: a) **jednoduchý** (holý): Andrej spal. Prišiel aj otec.
b) **rozvitý**: Malý Andrej spal. Prišiel aj náš otec.
c) **viacnásobný**: Peter a Paľo sa nezúčastnili.
- úlohu podmetu plnia: - podstatné mená v nominatíve (dievča zhíklo)
  - zámeno v nominatíve (niekto zvoní)
  - prídavné meno v nominatíve (sýty neverí)
  - číslovka (obaja pozorne počúvali, mnohí neprišli)
  - citoslovce (Hlasné hurá znelo štadiónom)
  - sloveso v neurčitku (Fajčiť je zakázané!)

Úloha č.1: Nájdi vo vetách podmet a urč, či je vyjadrený alebo nevyjadrený.

	Veta	Vyjadrený podmet	Nevyjadrený podmet
1.	Raňajky vždy pripravujú v kuchyni.		
2.	Vyliezol na neďaleký kopec.		
3.	Stopy v snehu rýchlo zmizli.		
4.	Do mesta prišli poľskí turisti.		
5.	Na poli boli kopy sena.		
6.	V lese zbierame huby.		
7.	Už štvrtý deň duje silný vietor.		
8.	Porýľujem túto časť záhrady.		
9.	Ovocie dovezú zo Španielska.		
10.	Z dvora sa ozýval výskot detí.		

Úloha č. 2: Podčiarkni vo vete podmet a za vetou napíš, akým slovným druhom je vyjadrený.

- a/ Páčia sa mi tvoje červené šaty a biely šalik. ....
- b/ Tieto nové metódy patria k najlepším. ....
- c/ Na premiéru prišli aj najvyšší vládni činitelia. ....
- d/ Ty ich určite nebudeš potrebovať. ....
- e/ Títo prekonali rekord v behu cez prekážky. ....
- f/ Ktosi sa ma pýtal na cestu do centra. ....
- g/ Moje sa zdajú byť najvhodnejšie. ....
- h/ Chorí musia zostať doma. ....
- i/ Známi navštívili Oravský podzámok. ....
- h/ Štyria z vás postúpia do ďalšieho kola. ....
- i/ Odmenu dostal len prvý. ....
- j/ Fajčiť v našej firme je zakázané. ....
- k/ Vtom sa z predsedne ozvalo cffn. ....

STREDA: 1.4.2020 – Literatúra

Názov témy: **William Kotzwinkle : E.T. mimozemšťan**

Zopakuj si!

Vedecko-fantastická literatúra – science-fiction stvára udalosti, ktoré sa ešte nestali, ale v budúcnosti sa môžu stať. Je založená na fantastickom výmysle, ktorý vychádza z najnovších poznatkov prírodných, technických a spoločenských vied a predvída ich ďalší možný vývoj. Často býva vedecká fantastika aj podnetom na filmovú tvorbu. Od vedeckej fantastiky sa v súčasnosti mnohí autori dostávajú až k úvahám o výhľadoch existencie ľudskej civilizácie.

Poznámky do zošita

William Kotzwinkle

- americký spisovateľ
- držiteľ viacerých literárnych cien
- diela: **Doktor Krysa**

E.T. mimozemšťan - prerozprávanie filmového scenára do románovej podoby

- román je obohatený o prienik do psychiky jednotlivých postáv

E.T. mimozemšťan

Lit. druh: epika

Lit. útvar/žáner: vedecko-fantastický román

Lit. forma: próza

Téma: Priateľstvo mimozemskej bytosti s deťmi

Idea: v rozprávkovom boji dobra a zla víťazí dobro, priateľstvo a láska

Postavy: E.T., deti - Eliot, Gertie, Michael

Štylistika: on-forma rozprávania

používanie zdobnenín: chutnučná hračka, oblôčik

slangových výrazov a frazeologizmov: stojí fúru peňazí, videák, ...

situačná komika i komický obraz postáv

Úloha: Prečítaj si úryvok textu v učebnici (str. 69-72).

William Kotzwinkle

E. T. mimozemšťan

Mimozemské civilizácie sa stali predmetom rôznych fantastických úvah.

Mnohokrát práve nevedomosť, neschopnosť potvrdiť život na iných planétach

vedli k predstavám, že mimozemské civilizácie sa chystajú na útok, chcú zničiť našu planétu.

Odtiaľ pochádzajú aj predstavy o nebezpečných a bezcitných Marťanoch.

Našťastie, niekedy na našej planéte pristanú mierumilovné inteligentné bytosti.

Tak je to aj v prípade E. T. (Extra Terrestrial = mimozemský).

Mimozemšťan E. T. zmeškal odchod svojej rakety, a tak sa stal dočasným obyvateľom Zeme. Stretnutie s Elliotom a jeho súrodencami bolo pre neho – starého botanika – šťastím. Deti ho svojím spôsobom oboznamujú s našou planétou. Vo svojom detskom svete mu síce pridelia miesto hračky, ale práve stretnutie s deťmi a veľké priateľstvo zachráni E. T. pred armádou a tajnou službou, ktoré sa snažia získať mimozemšťana na vedecké účely.

V rozprávkovom boji dobra a zla víťazí dobro, priateľstvo a porozumenie.

(Úryvok)

Videošlabikár bol otvorený, drôty poodpájané, poniektoré zababrané od malinového džemu. Namiesto mechanik, neprístojnoscť a iných pozemských výrazov opakoval teraz slová ako dupldupl, skigl, zlok a iné, akým žiadne pozemské ucho neporozumie.

Chlapci sedeli pri ňom a E. T. im predvádzal prístroj, stískajúc tlačidlá.

„To je tvoj jazyk, E. T.?“

„E. T. telefonovať domov,“ ukázal von okienkom.

„A oni prídu?“

Prikývol.

Lenže vysielateľ je ešte neúplný, zatiaľ má iba komunikatívnu časť. Musí ho vyniesť von pod hviezdnatú oblohu a skonštruovať tak, aby samočinne vysielal nepretržite deň a noc. Na to potrebuje hnaciu silu, ktorá zabezpečí plynulú prevádzku.

Vyviedol ich z kumbálu a zamieril ku gramofónu. Potom im lámanou angličtinou dopĺňovanou nezrozumiteľným brblaním a posunkami naznačil, čo chce.

Hľadeli naňho ako teľce.

Ukázal na unášač a naznačil, že naň dá vlastnú platňu.

Stále rovnako nechápavé pohľady. Celý nešťastný pochodil hore-dole po izbe, zvrhol sa k nim, otvoril ústa a zaspieval:

„Náás suojim dychóm ... rokýýý rolouané ...“

Jeho hlas, v iných vesmírnych sférach možno celkom melodický, vyvolal v deťoch iba chichot a vyprsknutia.

Namrzene na nich pozrel. „E. T. robiť pieseň.“

Ešte stále nechápali.

„Pieseň, pieseň, E. T. robiť pieseň.“ Schytil platňu a zamával ňou.

„Chceš vyrobiť vlastnú platňu?“

„Áno, áno!“

„Z čoho?“

„Z... z...“ Nevedel. Naznačil teda rukou okrúhly tvar.

„Chceš voľačo okrúhle?“

„Áno, áno.“

„A nahráš na to pieseň?“

Michael pristúpil k nemu. „Toto predsa nie je nahrávacie štúdio. Vyrobiť platňu stojí fúru peňazí.“

E. T. ukázal na svoju hlavu. „Hláskuj mechanik.“

„M-E-CH – počkaj, čo tým vlastne myslíš? Čo tým myslí, Elliot?“

Elliot sa pozrel na mimozemšťana. „Chceš povedať, že si mechanik?“

„Áno, áno, hláskuj mechanik.“ Prevrátil gramofón a vytiahol z neho za hrst' drôtov.

„No zbohom,“ konštatoval Michael, „Už je po ňom.“

E. T. im otrčil drôty. „Ešte.“

„Chceš ešte viac drôtov?“

Prisvedčil.

„Chce viac drôtov.“ Pozerali jeden na druhého, stále trochu zmätení požiadavkami svojho hosťa, ktorý medzitým meral izbu hore-dolu na čľapatých chodidlách a uvzato trval na svojom pláne.

Akú hrbu vecí potrebuje ešte na výrobu vlastnej roky rolovanej platne!

V mysli mu jednostaj víril náznak akéhosi predmetu, znova a znova, stále celistvejšie. Potrebuje ... kabát.

Zamieril do kumbálu, vytiahol odtiaľ kabát a obliekol si ho.

Nuž, vzhľadom na tie kuracie pliecka to celkom ujde, iba brušisko nedajbože vpratať a poriadne pozapínať. Lenže čo...

Prešľapoval a uvažoval, čo má pre všetky hviezdy na svete jeho nové oblečenie spoločné s vysielacom.

Ech, ty kozmický trubiroh, nejde predsa o kabát.

Potrebuješ vešiak na kabát.

Zízal naň klipkajúcimi očami, ale mozog mu pracoval na plné obrátky.

Drevený vešiak zažiaril v plnej kráse a doslova ho hypnotizoval svojím tvarom.

Priskrutkuje ho ku gramofónu a ...

„... hláskuj prenoska.“

Schytil vešiak, namieril prst na jeho rameno a povypal'oval doň dierky pre drôty z Videošlabikára.

„Počuj, E. T., veď ty máš prst ako letlampu.“

Stále v kabáte, náhlil sa E. T. nazad do kumbálu po Videošlabikár. Pájkovacím prstom pozorne roztavil pájku na kontaktoch klávesnice a pripevnil k nim všetky drôty, ktoré mal naporúdzi. „Ešte ... ešte ...“

Chlapci nazreli dnu. E. T. zamával vešiakom. „Ešte, ešte ...“

Usadil sa na poduškách a pripevnil sponky na rameno vešiaka. Teraz mu z vešiaka visel rad kovových kontaktov, ktoré sa povezu po povrchu roky rolovanej platne.

Napojil sponky na drôty vedúce z Videošlabikára.

„To je ale chutnučná hračka,“ nadchýnala sa Gertie. „Vieš aj iné také?“

„Áno.“

„A načo ti to je?“

„E. T. telefonovať domov.“

„A kde ty bývaš?“

Ukázal na oblohu. Gertie sa zahľadela von oblôčikom.

„Tam, kde sme sa prechádzali, keď sa mi snívalo? Strašne ďaleko?“

„Ďaleko.“

„A budú ťa doma počuť?“

Tieto pozemské deti si ale navymýšľajú otázok!

„Zodvihnú slúchadlo a povedia: ‚Ahoj, E. T.?’“

„Hláskuj ‚neprístojnosť.’“

„Ň-E-P ... „

„Nesprávne.“

„Ako môžem dobre hláskovať, keď si mi zobral Videák a teraz odtiaľ počuť iba glípl-dípl.“

„Glípl dúpl.“

„Čo si taký smutný, E. T.?“ prerušila Gertie jeho úvahy. Nazrela mu do očí a zbadala, že čarovný vodopád vystriedala nekonečná holá púšť, najopustenejšie miesto na svete.

Vtom E. T. žmurkol a púšť zmizla. Vzal si Videošlabikár a znova stláčal klávesnicu. Prístroj začal vydávať zvuky.

... glípl dúpl cuak-cuak snefn alg mmnnnnip ...

Chlácholivé tóny vyššej inteligencie ho upokojili. To je jazyk, ako sa patrí!

Hovorí aj o najtajnejších zákutiach srdca. Akonáhle chlapci potiahnu v železiarstve potrebné veci, osloví ním noc nekonečným monológom.

A keď raz opustí Zem, pocíti aspoň zadosťučinenie, že tých malých pozemšťanov nasmeroval k vyšším cieľom.

Ak odíde.

ŠTVRTOK: 2.4.2020 – Slovenský jazyk

Názov témy: **Vetný základ - opakovanie**

Poznámky do zošita:

VETNÝ ZÁKLAD (VZ)

- základný vetný člen **jednočlennej vety!!!!**. Veta, ktorá nemá jadro rozčlenené na podmet a prísudok – jednočlenná veta
- môže byť: **a) slovesný vetný základ** je vyjadrený určitým slovesným tvarom
= jednočlenná slovesná veta. (slovesá pomenúvajú najmä ľudské pocity a prírodné javy v 3.os., sg., str.rodú; pôvodca deja je neznámy) : Mrzne. Smädí ma. Chutí mi. Prší. Pichá ma v boku. Zle sa tu sedí. Pristane mi? Vonku sa ochladzuje. Strašilo ma tu. Zaiskriilo sa mi pred očami. Do Petržalky sa ide cez Dunaj.
  - b) neslovesný vetný základ** (nie je vyjadrený určitým slovesným tvarom)
= jednočlenná neslovesná veta: Potraviny. Ahoj!
- vetný základ môže byť: a) **jednoduchý** (holý): Mrzne. Nefajčiť! Bude pršať. Neklopať! Psst!
  - b) **rozvitý**: Vonku mrzne. Zákaz fajčiť! Do rána nasnežilo. Nevidieť ani na krok. Bolo mi do plaču.
  - c) **viacnásobný**: Je dusno a horúco. Bolo chladno a sychravo.
- vyjadrenie vetného základu: - slovesom - v 3. os. sg., stredného rodu: Snívalo sa mi.
  - neurčitkom: Stát'!
  - pomocným slovesom byť + príslovkou: Je jasno.
  - podstatným menom: Žiacka knižnica.
  - príslovkou: Výborne!
  - časticou: Áno.
  - citoslovcom: Hurá! Chachacha!

Úloha č.1: K jednočlenným vetám napíš, či sú slovesné alebo neslovesné.

1. V januári ukrutne mrzlo. ....
2. TESCO .....
3. Ahoj! .....
4. O podvode sa hovorí ťažko. ....
5. Stát'! .....
6. Celý deň mi zvoní v ušiach. ....
7. Dobré ráno! .....
8. Sadnúť! .....
9. Slovenské národné divadlo .....
10. Nefajčiť! .....
11. Blýskalo sa celú noc. ....
12. Volanie divočiny .....

PIATOK: 3.4.2020 – Literatúra

Názov témy: **E.T. mimozemšťan – filmové spracovanie**

Úloha: Pozri si filmové spracovanie E.T. mimozemšťana z roku 1982, ktorého režisérom bol Steven Spielberg.

<https://www.freefilm.to/film/et-mimozemstan>

<https://uloz.to/file/hk0QJzbO7UFw/e-t-mimozemstan-cz-avi>